

# Obsah

|                                                      |             |
|------------------------------------------------------|-------------|
| <b>O autorovi .....</b>                              | <b>VII</b>  |
| <b>Seznam zavedených a používaných zkratek .....</b> | <b>XVII</b> |
| <b>Předmluva.....</b>                                | <b>XXI</b>  |

|                                                                                                                   |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Analýza unijní úpravy újmy způsobené vadou výrobku<br/>ve světle její české a francouzské transpozice.....</b> | <b>XXV</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|

|                                                                                                                                                          |          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>KAPITOLA I. Geneze právní úpravy odpovědnosti<br/>za škodu (újmu) způsobenou vadou výrobku<br/>na evropském kontinentu a její ideové zdroje .....</b> | <b>1</b> |
| 1. Prosazení a vývoj (politiky) ochrany spotřebitele v rámci rozvoje<br>Evropských společenství a Evropské unie .....                                    | 1        |
| 2. Ochrana spotřebitele v oblasti bezpečnosti výrobků na úrovni<br>Evropské unie, České republiky a Francie .....                                        | 6        |
| 2.1 Odpovědnost za škodu způsobenou vadnými výrobky<br>v Evropské unii .....                                                                             | 6        |
| 2.1.1 Kontext přijetí a povaha směrnice č. 85/374/EHS .....                                                                                              | 6        |
| 2.1.2 Ustanovení směrnice č. 85/374/EHS, k jejichž<br>transpozici nejsou členské státy povinny .....                                                     | 10       |
| a) Prvotní zemědělské produkty .....                                                                                                                     | 10       |
| b) Liberační důvod „riziko vývoje“ .....                                                                                                                 | 11       |
| c) Limitace odpovědnosti výrobce v případě<br>odčinění újmy na zdraví způsobené stejným<br>druhem zboží se stejnou vadou .....                           | 11       |
| 2.1.3 Cíle a principy úpravy odpovědnosti za vadné<br>výrobky dle směrnice č. 85/374/EHS .....                                                           | 12       |
| a) Odpovědnost výrobce je objektivní .....                                                                                                               | 12       |
| b) Odpovědnost výrobce je relativní .....                                                                                                                | 13       |
| c) Osoby odpovědné jsou k náhradě škody<br>principiálně povinny společně a nerozdílně,<br>tj. <i>solidárně</i> .....                                     | 13       |
| d) Odpovědnost výrobce je časově omezena .....                                                                                                           | 13       |
| e) Odpovědnosti se výrobce nemůže zříct<br>a spotřebitel se dané ochrany nemůže vzdát;<br>nejsou dovoleny ani žádné odchylky smluvní .....               | 13       |

|                                                                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| f) Primární důkazní břemeno nese osoba poškozená .....                                                                                            | 13 |
| 2.2 Směrnice č. 85/374/EHS a Česká republika .....                                                                                                | 14 |
| 2.3 Směrnice č. 85/374/EHS a Francie.....                                                                                                         | 18 |
| 3. Právní úprava věcně související se směrnicí č. 85/374/EHS a právní úprava z působnosti uvedené směrnice naopak vyloučená.....                  | 21 |
| 3.1 Právní předpisy Evropské unie, České republiky a Francie týkající se otázek odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku .....              | 21 |
| 3.1.1 Právní úprava související se směrnicí č. 85/374/EHS na úrovni Evropské unie .....                                                           | 21 |
| 3.1.2 Právní předpisy České republiky týkající se výrobků a jejich bezpečnosti, které zejména provádějí výše uvedené právní předpisy unijní ..... | 22 |
| 3.1.3 Právní předpisy Francie týkající se výrobků a jejich bezpečnosti, které zejména provádějí výše uvedené právní předpisy unijní .....         | 23 |
| 3.2 Směrnice č. 85/374/EHS a náhrada škody (újmy) způsobené v důsledku jaderné události .....                                                     | 24 |
| 3.2.1 Škoda způsobená v důsledku jaderné události a právní úprava Evropské unie.....                                                              | 24 |
| 3.2.2 Škoda způsobená v důsledku jaderné události a rozdílné možnosti uplatnění nároku na její náhradu v zemích Evropské unie .....               | 25 |
| 3.2.3 Čl. 14 směrnice č. 85/374/EHS a jeho (ne)provedení do národní právní úpravy české a francouzské.....                                        | 26 |

|                                                                                                                                                              |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>KAPITOLA II. Vymezení povahy a klíčových pojmů úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku ve světle judikatury (nejen) Soudního dvora.....</b> | <b>28</b> |
| 1. Právní pojetí unijního režimu (zvláštní) odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku.....                                                              | 28        |
| 1.1 Odpovědnost objektivní, mimosmluvní a „d'ordre public“ .....                                                                                             | 28        |
| 1.2 Relevantnost otázky zavinění pro posouzení odpovědnosti výrobce za škodu způsobenou vadou výrobku.....                                                   | 32        |
| 1.3 Alternativy k režimu objektivní odpovědnosti výrobce za škodu způsobenou vadou výrobku.....                                                              | 33        |
| 2. Pojem „výrobek“ a posouzení jeho vadnosti dle směrnice č. 85/374/EHS .....                                                                                | 39        |
| 2.1 Vymezení pojmu „výrobek“ v kontextu českého právního řádu.....                                                                                           | 39        |

|       |                                                                                                                                  |    |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2.1.1 | Nesprávná transpozice čl. 2 směrnice č. 85/374/<br>EHS do českého práva .....                                                    | 39 |
| 2.1.2 | Součást věci dle českého práva jako „výrobek“<br>ve smyslu čl. 2 směrnice č. 85/374/EHS .....                                    | 40 |
| 2.1.3 | Vymezení pojmu „výrobek“ a odpovědnost za škodu<br>způsobenou vadným výrobkem jako cizorodý prvek<br>v českém právním řádu ..... | 42 |
|       | a) Pozitivní vymezení pojmu „výrobek“ .....                                                                                      | 43 |
|       | b) Negativní vymezení pojmu „výrobek“ .....                                                                                      | 44 |
| 2.2   | Vymezení pojmu „výrobek“ v kontextu francouzského<br>právního řádu .....                                                         | 47 |
| 2.2.1 | Prvotní zemědělské produkty a produkty geneticky<br>modifikované .....                                                           | 47 |
| 2.2.2 | Léčivé přípravky, zdravotnické prostředky, krev<br>a (další) části lidského těla .....                                           | 49 |
| 2.2.3 | Odpad a věci opuštěné .....                                                                                                      | 50 |
| 2.3   | Bezpečnost výrobku a kdy je výrobek považován<br>za vadný .....                                                                  | 52 |
| 2.3.1 | Vztah „vadnosti“ výrobku a jeho „bezpečnosti“<br>dle směrnice č. 85/374/EHS .....                                                | 52 |
| 2.3.2 | Posuzování „bezpečnosti“ výrobku v rámci Evropské<br>unie .....                                                                  | 53 |
| 2.3.3 | Vybraná kritéria, dle nichž je posuzována<br>„bezpečnost“ výrobku v kontextu<br>čl. 6 směrnice č. 85/374/EHS .....               | 55 |
|       | a) Kritérium „Prezentace výrobku“ .....                                                                                          | 56 |
|       | b) Kritérium „Použití, které lze u výrobku důvodně<br>očekávat“ .....                                                            | 59 |
|       | c) Kritérium „Doba uvedení výrobku do oběhu“ .....                                                                               | 61 |
|       | d) Subjektivní očekávání uživatele ve vztahu<br>k výrobku a jeho (právní) relevance .....                                        | 62 |
| 3.    | Okamžik „uvedení výrobku do oběhu“ v. „uvedení výrobku<br>na trh“ .....                                                          | 64 |
| 3.1   | Důležitost a vymezení okamžiku „uvedení výrobku<br>do oběhu“, resp. „uvedení výrobku na trh“ .....                               | 64 |
| 3.2   | Výklad pojmu „uvedení do oběhu“<br>a judikatura Soudního dvora .....                                                             | 66 |
| 3.2.1 | Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. 5. 2001,<br>ve věci Veedfald (C-203/99) .....                                                 | 66 |
| 3.2.2 | Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. 2. 2006,<br>ve věci O'Byrne (C-127/04) .....                                                   | 67 |
| 3.3   | „Uvedení výrobku do oběhu“ dle českého a francouzského<br>národního prováděcího zákonodárství .....                              | 68 |
| 3.3.1 | „Uvedení výrobku do oběhu“ v. „uvedení výrobku<br>na trh“ v. „institut vyčerpání práv“ .....                                     | 69 |

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| a) „Uvedení výrobku na trh“ .....                              | 69 |
| b) „Vyčerpání práv“ .....                                      | 70 |
| 3.3.2 Dvojitý rozměr „uvedení výrobku do oběhu“ .....          | 70 |
| 3.3.3 „Uvedení do oběhu“ výrobků sériových, složených          |    |
| a již dříve použitých (recyklovaných) .....                    | 71 |
| a) Uvedení do oběhu výrobků „sériových“ .....                  | 72 |
| b) Uvedení do oběhu výrobků „složených“ .....                  | 73 |
| c) (Znovu)uvedení do oběhu výrobků                             |    |
| „již použitých“ .....                                          | 74 |
| 4. Osoby povinné k náhradě škody způsobené vadným výrobkem.... | 75 |
| 4.1 Vymezení pojmu výrobce a dalších osob povinných            |    |
| k náhradě škody způsobené vadou výrobku v českém               |    |
| a francouzském právu .....                                     | 75 |
| 4.1.1 „Originální výrobce“ .....                               | 77 |
| 4.1.2 „Quasi-výrobce“ .....                                    | 78 |
| 4.1.3 „Dovozce“ .....                                          | 80 |
| 4.1.4 „Dodavatel“ .....                                        | 81 |
| 4.2 Skupiny „výrobců“ a další okruhy osob, které jsou          |    |
| z působnosti směrnice č. 85/374/EHS vyloučené .....            | 83 |
| 4.2.1 „Stavitelé nemovitostí a osoby za ně považované“ .....   | 83 |
| 4.2.2 „Poskytovatelé leasingu a další dodavatelé jim           |    |
| podobní“ .....                                                 | 85 |
| 4.2.3 „Poskytovatel služeb“, aneb „(profesionální) uživatel    |    |
| výrobku“ .....                                                 | 85 |
| 4.2.4 Ostatní okruhy subjektů vyňaté z působnosti              |    |
| směrnice č. 85/374/EHS .....                                   | 86 |
| 4.3 Solidární a alternativní odpovědnost (dalších) osob        |    |
| zúčastněných na výrobně-dodavatelském řetězci .....            | 87 |
| 4.3.1 Solidární odpovědnost „(quasi-)výrobce“ .....            | 87 |
| 4.3.2 (Solidární) odpovědnost „dodavatele“ .....               | 88 |
| 4.3.3 Pravidla rozdělení účasti odpovědných osob               |    |
| na konečné náhradě škody .....                                 | 89 |
| 4.3.4 Alternativní odpovědnost „výrobců“ .....                 | 90 |
| 5. Osoba poškozená a „odškodnitelné“ formy způsobené újmy..... | 92 |
| 5.1 Osoby, které jsou chráněny ustanoveními směrnice           |    |
| č. 85/374/EHS .....                                            | 92 |
| 5.2 Odškodnitelné formy škody (újmy) způsobené vadou           |    |
| výrobku .....                                                  | 94 |
| 5.2.1 Poškození nebo zničení (části) majetku a jeho náhrada .. | 94 |
| 5.2.2 Újma poškozené osoby způsobená úmrtím či                 |    |
| úrazem a její odčinění.....                                    | 96 |
| 5.2.3 Újma (nejen) osob poškozenému blízkých a její            |    |
| odčinění .....                                                 | 97 |
| 5.3 Nepřípustnost (smluvního) omezení odpovědnosti             |    |
| „výrobce“ .....                                                | 99 |

|                                                                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 6. Výše náhrady újmy způsobené vadným výrobkem a povaha hranice 500 eur .....                                                   | 100 |
| 6.1 Náhrada újmy majetkové a otázka povahy hranice 500 eur ..                                                                   | 100 |
| 6.2 Odčinění újmy nemajetkové .....                                                                                             | 102 |
| 7. Otázka důkazního břemene a prokazování vady výrobku ve sporech o náhradu škody způsobené vadou výrobku .....                 | 103 |
| 7.1 Prokazování vady výrobku .....                                                                                              | 104 |
| 7.1.1 Vady „konstrukční“ a jejich prokazování .....                                                                             | 105 |
| 7.1.2 Vady „výrobní“ a jejich prokazování .....                                                                                 | 106 |
| 7.1.3 Vady „informační“ a jejich prokazování .....                                                                              | 106 |
| 7.2 Dovozování příčinné souvislosti mezi škodou a vadou výrobku .....                                                           | 107 |
| 7.2.1 Relevantní škoda .....                                                                                                    | 108 |
| 7.2.2 Vada výrobku .....                                                                                                        | 108 |
| 7.2.3 Příčinná souvislost mezi (relevantní) škodou a vadou výrobku a její posouzení .....                                       | 109 |
| a) Základní obecná teoretická východiska ve vztahu k francouzskému a českému pojetí příčinné souvislosti .....                  | 109 |
| b) Praktické otázky spojené s prokazováním příčinné souvislosti ve sporech o náhradu škody způsobené vadnými výrobky .....      | 111 |
| c) Okamžik, kdy lze příčinnou souvislost považovat za (dostatečně) prokázanou .....                                             | 116 |
| 7.3 Specifické otázky související s domáháním se a prokazováním nároku ve sporech o náhradu škody způsobené vadou výrobku ..... | 118 |
| 7.3.1 Prokazování vady výrobku sériového .....                                                                                  | 118 |
| 7.3.2 Prokazování okamžiku, kdy vada vznikla .....                                                                              | 119 |
| 7.3.3 Prokazování účelu, k němuž věci poškozené vadným výrobkem sloužily .....                                                  | 120 |
| 8. Liberace „výrobce“ z odpovědnosti za škodu způsobenou vadným výrobkem .....                                                  | 121 |
| 8.1 Liberační důvody „obecné“ .....                                                                                             | 122 |
| 8.1.1 Zavinění osoby poškozené a jeho právní relevance v režimu směrnice č. 85/374/EHS .....                                    | 122 |
| 8.1.2 Zavinění třetí osoby a jeho právní relevance v režimu směrnice č. 85/374/EHS .....                                        | 123 |
| 8.1.3 Vyšší moc a její právní relevance v režimu směrnice č. 85/374/EHS .....                                                   | 126 |
| 8.2 Liberační důvody „zvláštní“ .....                                                                                           | 128 |
| 8.2.1 Neuvedení výrobku do oběhu „výrobce“ .....                                                                                | 128 |
| 8.2.2 Vada v době uvedení výrobku do oběhu pravděpodobně (důvodně) ještě neexistovala, resp. vznikla až později .....           | 129 |

|       |                                                                                                                                                                             |     |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 8.2.3 | Výrobek nebyl vyroben k prodeji nebo k jiné formě distribuce z hospodářských účelů, resp. „výrobce“ jej nevyrobil či nedistribuoval v rámci své podnikatelské činnosti..... | 130 |
| 8.2.4 | Plnění závazných předpisů vydaných orgány veřejné moci.....                                                                                                                 | 132 |
| 8.2.5 | Riziko vývoje (angl. development risk defence).....                                                                                                                         | 134 |
| 8.3   | Další způsoby ochrany před rizikem odpovědnosti za škodu způsobenou vadným výrobkem .....                                                                                   | 138 |
| 9.    | Promlčení a prekluze nároku na náhradu škody způsobené vadným výrobkem .....                                                                                                | 141 |
| 9.1   | Promlčení a úprava odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku .....                                                                                                     | 143 |
| 9.2   | Prekluze a úprava odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku .....                                                                                                      | 146 |
| 9.3   | Objektivní (prekluzivní) lhůta a procesní substituce „výrobce“ .....                                                                                                        | 150 |

### KAPITOLA III. Neminula se regulace zavedená směrnicí

#### č. 85/374/EHS svým zamýšleným účinkem?

#### A je tato úprava stále relevantní i dnes? .....

|       |                                                                                                                                                       |     |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1.    | Syntéza ve vztahu k obecné delikttní odpovědnosti a dalším (alternativním) způsobům uplatnění nároku na náhradu škody způsobené vadným výrobkem ..... | 152 |
| 2.    | Konkurence (souběh) nároku plynoucího z režimu směrnice č. 85/374/EHS a nároků plynoucích z dalších národních odpovědnostních režimů .....            | 156 |
| 2.1   | Podmínky výlučnosti režimu úpravy směrnice č. 85/374/EHS ve vztahu k dalším (národním) odpovědnostním režimům.....                                    | 157 |
| 2.2   | Důsledky výlučné aplikace režimu úpravy směrnice č. 85/374/EHS ve vztahu k aplikaci národních odpovědnostních režimů .....                            | 160 |
| 2.2.1 | Obecné důsledky vyplývající z exkluzivity unijního režimu odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku .....                                        | 160 |
| 2.2.2 | „Skryté vady“, „zavinění“ a další právní důvody odlišné od toho, na němž je založena úprava směrnice č. 85/374/EHS.....                               | 162 |
| a)    | Odpovědnost za skryté vady (§ 2099 a násl. ObčZ) .....                                                                                                | 162 |
| b)    | Odpovědnost za zavinění „výrobce“ .....                                                                                                               | 163 |
| c)    | Ostatní odpovědnostní režimy vyloučené z působnosti směrnice č. 85/374/EHS .....                                                                      | 164 |

|       |                                                                                                                                           |            |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 2.2.3 | Řešení překryvů režimu směrnice č. 85/374/EHS<br>a dalších národních odpovědnostních režimů.....                                          | 164        |
| a)    | Odpovědnost z provozu dopravních prostředků<br>(§ 2927 a násl. ObčZ).....                                                                 | 165        |
| b)    | Odpovědnost za škodu způsobenou zvířetem<br>(§ 2933 a násl. ObčZ).....                                                                    | 166        |
| c)    | Odpovědnost za škodu způsobenou věcí<br>(§ 2936 a násl. ObčZ).....                                                                        | 167        |
| 2.3   | Otázky z působnosti směrnice č. 85/374/EHS explicitně<br>vyloučené.....                                                                   | 169        |
| 3.    | Neminula se unijní úprava – směrnice č. 85/374/EHS –<br>odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku (zcela) svým<br>účinkem?.....      | 170        |
| 3.1   | Obecné důvody (ne)využívání režimu směrnice<br>č. 85/374/EHS v kontextu Evropské unie .....                                               | 173        |
| 3.1.1 | Prevenční působení směrnice č. 85/374/EHS<br>a mimosoudní řešení sporů.....                                                               | 174        |
| 3.1.2 | (Ne)srozumitelnost směrnice č. 85/374/EHS.....                                                                                            | 176        |
| 3.1.3 | Nerovnoměrné zatížení „výrobců“ a poškozených<br>v rámci směrnice č. 85/374/EHS .....                                                     | 176        |
| 3.2   | Důvody (ne)využívání režimu směrnice č. 85/374/EHS<br>v kontextu prováděcích úprav národních, zejména pak<br>té české a francouzské ..... | 177        |
| 3.2.1 | Uplatňování úpravy směrnice č. 85/374/EHS<br>a její česká transpozice .....                                                               | 178        |
| 3.2.2 | Uplatňování úpravy směrnice č. 85/374/EHS<br>a její francouzská transpozice.....                                                          | 179        |
| 3.2.3 | Uplatňování směrnice č. 85/374/EHS a přístup<br>dalších (vybraných) členských států.....                                                  | 180        |
| 3.3   | Následný legislativní osud směrnice č. 85/374/EHS.....                                                                                    | 181        |
|       | <b>Seznam použité literatury .....</b>                                                                                                    | <b>187</b> |
|       | <b>Věcný rejstřík.....</b>                                                                                                                | <b>199</b> |